

Uchwała Nr 85
Komitetu Monitorującego
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z dnia 24 czerwca 2016 r.

w sprawie kryteriów wyboru operacji zaproponowanych dla działania „Inwestycje w środki trwałe”, poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, typu operacji „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.), Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pozytywnie opiniuje kryteria wyboru operacji dla działania „Inwestycje w środki trwałe”, poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, typu operacji „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 określone w załączniku do uchwały.

§ 2.

1. Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przyjmuje do wiadomości, iż kryteria wyboru operacji, o których mowa w § 1, stanowią część projektów aktów prawnych i będą poddane rządowemu procesowi legislacyjnemu.
2. Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do dokonania wszelkich niezbędnych zmian kryteriów wyboru operacji dla działania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, o którym mowa w § 1, wynikających z przebiegu rządowego procesu legislacyjnego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020



Załącznik do uchwały Nr 85 Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z dnia 24 czerwca 2016 r.

Kryteria wyboru operacji dla działania „Inwestycje w środki trwałe”, poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, typu operacji „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

O kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów (określona z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku), przyznawanych na podstawie następujących kryteriów wyboru:

1) powierzchnia trwałych użytków zielonych (TUZ) na obszarze Natura 2000 w gospodarstwie:

a) w przypadku gospodarstw o powierzchni TUZ na obszarze Natura 2000 nie większej niż 100 ha - przyznaje się maksymalnie 100 punktów, przy czym 100 punktów przyznaje się, jeśli powierzchnia TUZ na Natura 2000 w gospodarstwie jest równa 100 ha, a jeśli jest mniejsza – przyznaje się proporcjonalnie mniej punktów,

b) w przypadku gospodarstw o powierzchni TUZ na obszarze Natura 2000 większej niż 100 ha - liczba punktów przyznawana jest wg wzoru:

$$\text{Liczba pkt} = \frac{\text{Powierzchnia TUZ na obszarze Natura 2000 w gospodarstwie} * 10}{1175} + 99,15$$

2) udział TUZ wartościowych pod względem środowiskowym, w odniesieniu do powierzchni TUZ na obszarze Natura 2000, w gospodarstwie, wynosi:

a) powyżej 75% - przyznaje się 30 punktów,

b) 30% i nie więcej niż 75% - przyznaje się maksymalnie 30 punktów, przy czym 30 punktów przyznaje się, jeśli udział trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym, w odniesieniu do powierzchni TUZ na obszarze Natura 2000, wchodzących w skład gospodarstwa wynosi 75%, a jeśli jest mniejszy – przyznaje się proporcjonalnie mniej punktów; 10 punktów przyznaje się, gdy udział ten wynosi 30%;

3) operacja jest realizowana w gospodarstwie, w którym udział TUZ położonych na obszarze Natura 2000, w odniesieniu do łącznej powierzchni użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa, wynosi:

a) co najmniej 30% - przyznaje się 10 punktów,

b) powyżej 30 % i nie więcej niż 60% - przyznaje się 20 punktów,

c) powyżej 60% - przyznaje się 30 punktów;

4) operacja obejmuje realizację inwestycji ściśle związanych z wymogami, jakie wynikają dla danego gospodarstwa z planu zadań ochronnych lub planu ochrony wyznaczonego dla danego obszaru Natura 2000 - przyznaje się 20 punktów;

5) podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, będący osobą fizyczną, w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, ma nie więcej niż 40 lat – przyznaje się 20 punktów.

Pomoc przyznaje się na operację, która uzyskała co najmniej 30 punktów.

W przypadku operacji o takiej samej liczbie punktów, pomoc przysługuje w pierwszej kolejności temu podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy, którego gospodarstwo ma większą powierzchnię trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym, a jeśli w gospodarstwie nie ma trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym, pomoc przysługuje w pierwszej kolejności temu podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy, którego gospodarstwo ma większą powierzchnię trwałych użytków zielonych na obszarze Natura 2000.

Uzasadnienie

Ad 1

Zakres wsparcia w ramach instrumentu „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” został ukierunkowany na inwestycje związane z rolniczym wykorzystaniem łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000 oraz rozwojem produkcji zwierzęcej na tych terenach.. W związku z tym, wprowadza się kryterium, które pozwoli preferować gospodarstwa o większej powierzchni trwałych użytków zielonych położonych na tych obszarach. Takie podejście pozwala na zapewnienie pierwszeństwa w dostępie do środków posiadaczom gospodarstw, którzy – ze względu na dużą powierzchnię TUZ na obszarach Natura 2000 – odpowiadają za zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory występujących na tych terenach.

Proponowana klasyfikacja zapewnia ukierunkowanie wsparcia zgodnie z powyższym podejściem, punktując przede wszystkim gospodarstwa o największej powierzchni TUZ na obszarze Natura 2000. Jednak ze względu na relatywnie niewielką liczbę gospodarstw, w skład których wchodzi TUZ na obszarach Natura 2000 o powierzchni powyżej 100 ha, proponuje się, po przekroczeniu powierzchni 100 ha, ustalenie niewielkiego wzrostu liczby punktów za omawiane kryterium wyboru. Zależność liczby punktów od powierzchni TUZ na obszarach Natura 2000 proponuje się wyrazić za pomocą wzoru, opracowanego przy założeniu, że dla powierzchni TUZ na obszarach Natura 2000 równej 1275 ha przyznaje się 110 punktów. Powierzchnia TUZ na obszarach Natura 2000, wynosząca 1275 ha, jest to największa powierzchnia TUZ na obszarach Natura 2000, wchodząca w skład jednego gospodarstwa, wg danych z ARiMR za 2015 r. Należy podkreślić, że powierzchnia TUZ na

obszarach Natura 2000, wchodząca w skład jednego gospodarstwa, może się zmieniać w poszczególnych latach. Z tego względu proponuje się zapewnić system przyznawania punktów, który będzie uniwersalny i będzie mógł być stosowany do ustalania kolejności przysługiwania pomocy w ramach wszystkich naborów wniosków.

Ad 2

Trwałe użytki zielone, wartościowe pod względem środowiskowym, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2015 r. w sprawie wyznaczenia trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 348 z późn. zm), w związku z potrzebą wdrożenia przepisów w zakresie nowego komponentu płatności bezpośrednich – płatności z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska, zwanej „płatnością za zazielenienie”.

Na trwałych użytkach zielonych, wartościowych pod względem środowiskowym, obowiązuje zakaz przekształcania, tj. zaorywania, zamiany na inne użytki rolne, zalesiania, zabudowy lub eksploatacji torfu i kruszyw.

Za wartościowe pod względem środowiskowym zostały uznane te trwałe użytki zielone, dla których, w planach zadań ochronnych albo planach ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 i 1936), wskazano działania ochronne dla określonych siedlisk położonych na tych trwałych użytkach zielonych na obszarach Natura 2000.

Natomiast na pozostałych obszarach Natura 2000, dla których nie ustanowiono planów zadań ochronnych albo planów ochrony, trwałe użytki zielone wartościowe pod względem środowiskowym wyznaczono na podstawie inwentaryzacji przyrodniczych, zgromadzonych w zasobach banku inwentaryzacji przyrodniczych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Ukierunkowanie wsparcia na gospodarstwa o największym udziale powierzchni wyznaczonych cennych przyrodniczo trwałych użytków zielonych, w tym obejmujących gleby torfowe i podmokłe, przyczyni się do zachowania różnorodności biologicznej na tych cennych przyrodniczo obszarach.

Ad 3

Proponowane kryterium pozwoli ukierunkować pomoc na operacje realizowane w gospodarstwie, w którym udział trwałych użytków zielonych na obszarze Natura 2000, w strukturze użytków rolnych, jest największy. Duży udział łąk i pastwisk w gospodarstwach rolnych ogranicza możliwość wyboru innego kierunku produkcji.

Ad 4

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalny dyrektor ochrony środowiska, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera m.in.:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Na podstawie art. 29 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ustanawiane mogą być także plany ochrony dla obszaru Natura 2000 lub jego części, mające na celu utrzymanie i przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody plan ochrony ustanowiony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego położonego w granicach obszaru Natura 2000, uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 29 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody staje się planem ochrony dla tej części obszaru Natura 2000.

Niektóre działania ochronne wymienione w planach zadań ochronnych lub planach ochrony związane są z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania na danym obszarze. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie tych działań jest właściciel lub posiadacz obszaru, w tym również producent rolny.

Proponowane kryterium pozwoli ukierunkować pomoc na operacje bezpośrednio związane z wymogami, jakie dla danego gospodarstwa wynikają z planu zadań ochronnych lub planu ochrony obszaru Natura 2000, co jest szczególnie istotne ze względu na konieczność wywiązywania się przez rolników gospodarujących na tych obszarach z obowiązków nałożonych na nich przepisami prawa.

Ad 5

Tworzenie i rozwój gospodarstw rolnych, prowadzonych przez młode, aktywne osoby, ma duże znaczenie zarówno dla rozwoju obszarów wiejskich jak i dla poprawy struktury wiekowej w sektorze produkcji rolnej. Gospodarstwa nabywane bądź przejmowane przez młodych rolników wymagają zazwyczaj znacznych inwestycji, niezbędnych do ich dalszego rozwoju i właściwego funkcjonowania.

Proponowane kryterium ułatwia młodym osobom, dostęp do środków przeznaczonych na rozwój produkcji roślinnej lub zwierzęcej w zgodzie z nałożonymi przepisami prawa obowiązkami związanymi z prowadzeniem działalności na obszarach Natura 2000.